

Socialstyrelsens skade- och dödsfallsutredningar – mycket behöver förbättras för att förebygga våld mot barn

Moa Mannheimer & Marie Nyman

Agenda

- Uppdraget
- Vilka är brottsoffren och gärningspersonerna?
- Identifierade brister
- Vad behöver göras för att förebygga våld och skydda utsatta barn?

Uppdrag och Syfte

- Socialstyrelsen ska utreda fall bland annat då ett barn dödsats eller utsatts för försök till dödligt våld eller utsatts för grov misshandel av en närstående
- Syftet är att identifiera brister i samhällets skyddsnät och ge regeringen underlag för beslut om åtgärder som har som mål att förebygga att barn far illa

Lagen (2007:606) om utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall

Metod

Utredning av enskilda ärenden

- Huvudsakligen skriftlig dokumentation 3 år tillbaka i tiden
- Metoden händelseanalys
- Övergripande analysfråga:

Fanns brister i samhällsaktörernas åtgärder som, om man gjort något annorlunda, hade kunnat bidra till att förhindra det aktuella brottet?

Övergripande analys

- fokus på att hitta återkommande mönster

Centralt i analysen är samarbetet med interna och externa experter

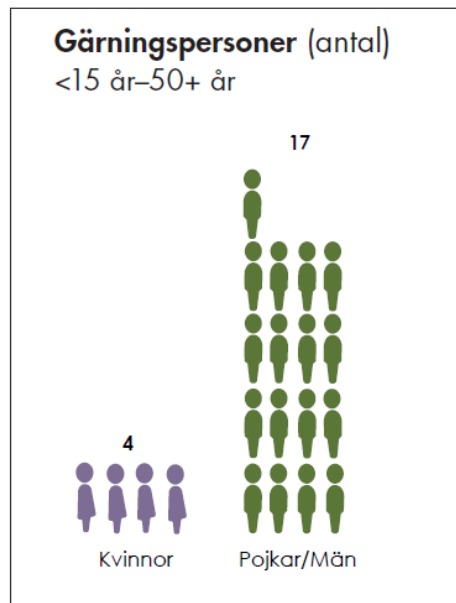
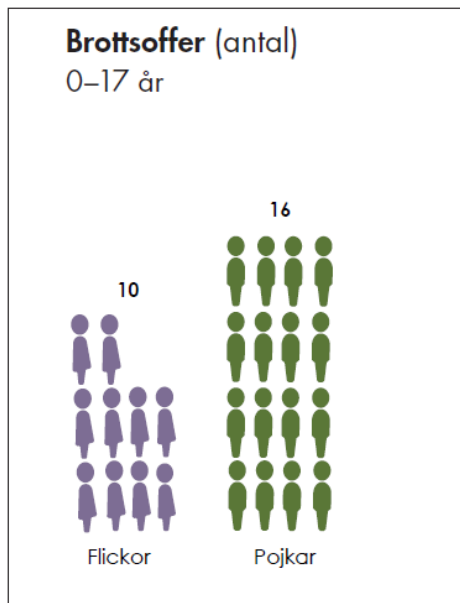
Verksamhetens omfattning 2018-2021

- 75 utredda ärenden
- Totalt 83 brottsoffer och 76 gärningspersoner
- Av brottsoffren var 26 barn och 57 vuxna som utsatts för dödligt våld eller försök till dödligt våld
- Brotten ägde rum 2015-2020

Resultat av utredningar med barn som brottsoffer 2018-2021

Vilka är brottsoffren och gärningspersonerna?

Om brottsoffren och gärningspersonerna

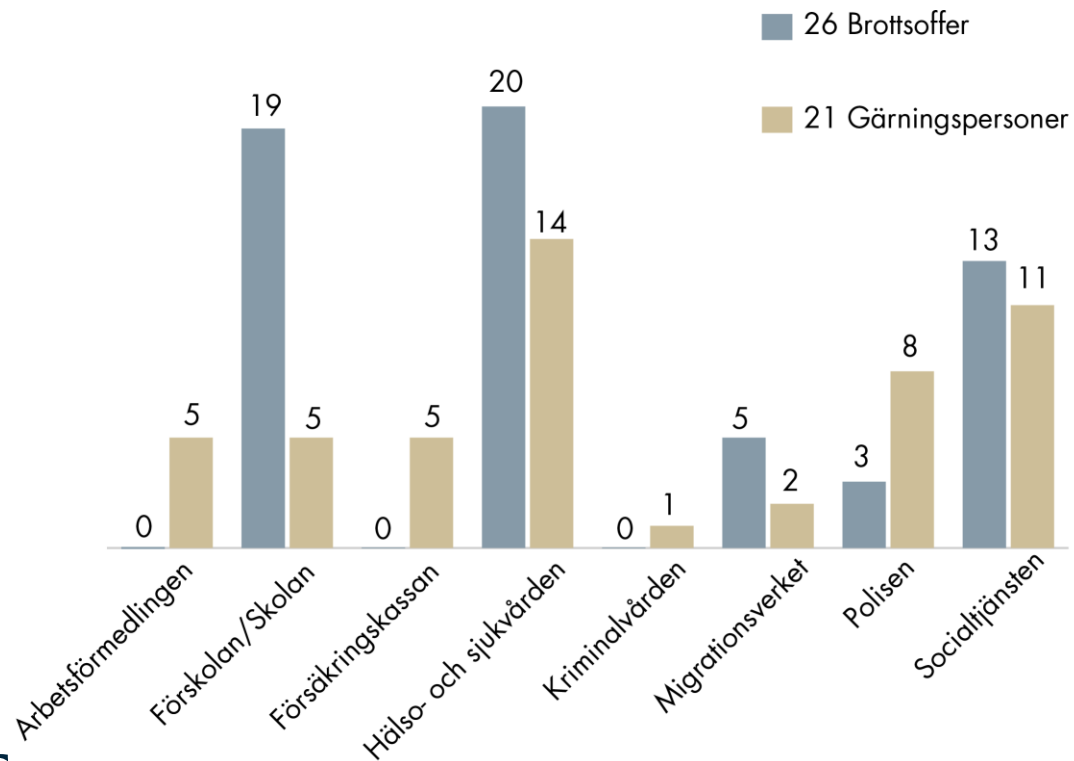
De flesta hade utsatts för brott av en förälder,
andra av en jämnårig eller annan vuxen

Tre barn utsatta för tidigare våld

I de fall en förälder var gärningsperson hade
samhällsaktörerna kännedom om att det fanns
problem i familjen, ofta förälderns psykiska ohälsa

I övriga fall en heterogen grupp av
gärningspersoner

Många samhällskontakter

Identifierade brister - socialtjänsten

Brister i ärendeprocessen –
från hantering av orosanmälningar
till uppföljning av insatser

Identifierade brister - socialtjänsten

- Inleder inte utredning, trots allvarliga problem som kan föranleda åtgärder från nämnden
- Omedelbara skyddsbedömningar görs inte alltid vid anmälan som rör barn och unga
- I utredningarna saknas ofta tydliga frågeställningar, bedömningar och analys

Identifierade brister - socialtjänsten

- Utredning avslutas utan beslut om insats, trots behov av stöd
- Följer inte upp barnets situation efter avslutad utredning
- Det saknas differentierade insatser som är anpassade till barnets behov av stöd

Identifierade brister – hälso- och sjukvården

Brister i helhetssyn vid
komplexa problem och
avsaknad av barnperspektiv i
många insatser

Identifierade brister – hälso- och sjukvården

- Allvarliga psykiatriska tillstånd bedöms och behandlas inte inkl. depression hos föräldrar med små barn uppmärksammas inte
- Barn som försummas uppmärksammas inte, tex när föräldern har psykiatriska problem
- Misstänkt våld mot barn polisanmäls inte
- Brister i samverkan

Identifierade brister – hälso- och sjukvården

- Barn med normbrytande och utagerande beteende får inte det stöd de behöver
- Patienter med missbruk utreds ej för NPF
- Vårdkontakt avslutas trots kvarstående vårdbehov
- Brister i helhetssyn vid komplexa problem

Identifierade brister – polisen, förskola & skola samt stöd till ensamkommande barn

Polismyndigheten

- Anmäler inte alltid oro vid misstanke att barn far illa

Förskola/skola

- Brister i samverkan kring barn som riskerar att fara illa

Flera aktörer – stöd till ensamkommande barn

- Socialtjänstutredningar, God man och hälsoundersökningar

Vad behöver göras för att förebygga att barn far illa?

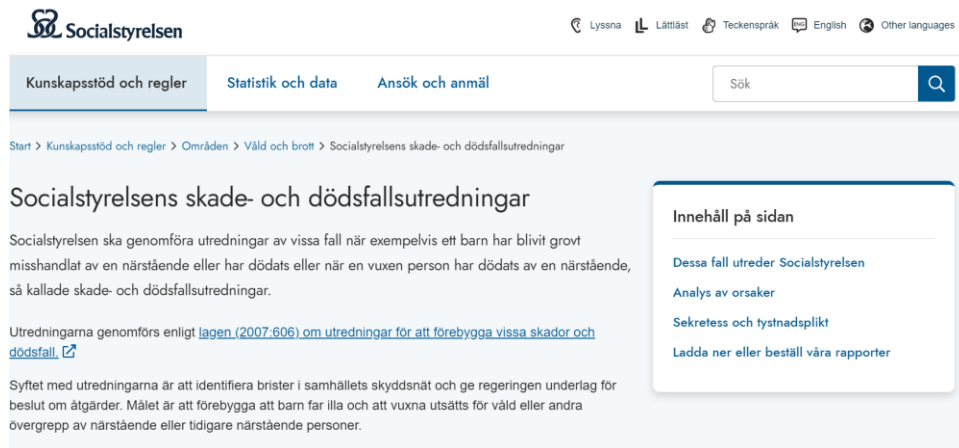

Implementera befintlig reglering och stödmaterial

Stärka samverkan

Utveckla metoder och arbetssätt

Att läsa vidare:

Socialstyrelsen Lyssna Lättläst Teckenspråk English Other languages

Kunskapsstöd och regler Statistik och data Ansök och anmäl

Sök

Start > Kunskapsstöd och regler > Områden > Våld och brott > Socialstyrelsens skade- och dödsfallsutredningar

Socialstyrelsens skade- och dödsfallsutredningar

Socialstyrelsen ska genomföra utredningar av vissa fall när exempelvis ett barn har blivit grovt misshandlat av en närstående eller har dödats eller när en vuxen person har dödats av en närstående, så kallade skade- och dödsfallsutredningar.

Utredningarna genomförs enligt [lagen \(2007:606\) om utredningar för att förebygga vissa skador och dödsfall](#).

Syftet med utredningarna är att identifiera brister i samhällets skydds nät och ge regeringen underlag för beslut om åtgärder. Målet är att förebygga att barn far illa och att vuxna utsätts för våld eller andra övergrepp av närstående eller tidigare närstående personer.

Innehåll på sidan

- Dessa fall utreder Socialstyrelsen
- Analys av orsaker
- Sekretess och tystnadsplikt
- Ladda ner eller beställ våra rapporter

**Mer information finns på:
www.socialstyrelsen.se**